

Sermo

XLIII

40

De theologis et canonistis perita documenta
 recolligendo. Primum est, quod si res de sui natura
 non est lucrosa sicut sunt denarii, frumenta, vinum,
 oleum et similia, tunc non tenet quod restituere lucrum
 sed sufficit restituere principale acceptum. et hoc in fo-
 ro patet esse tenendum: ut patet per Seco. et Rich. in. iij.
 di. xv. nisi in casu si directe dedit danum: puta quod
 propter carentiam talis rei necesse fuit illius rei domino
 possessiones distrabere pro minori pretio vel accipere
 sub vi suris ab alio et hinc: tunc de dano tenet
 satisfacere. Secundum documentum est, quod si res est de
 sui natura lucrosa vel fructuosa, tunc tenet resti-
 tuere non solum rem, sed etiam eius fructum vel puenam
 que percipit et eadem, et etiam fructus quos ipse dominus
 cepit interim si ea possedit. Exempla gratia. sicut
 domus est lucrosa locando et vinea agri et velle
 et silva fructum vel puenam facit. Item equus bos
 et hinc, pro labore lucrum facit. Dec in Angelica
 Tertium documentum est, quod si aliena predictis modis
 non vult restituere est in statu damnationis prope
 Re. Exempla legit in Apiano et in speculo exemplorum
 di. v. et c. cxxij. quod mulier sancta nomine Maria de
 Agnes cum lacrymis peribat deum de sua
 misericordia ante mortem redderet eam certam. In die
 quodam missam audienti apparuit tenebrosus spi-
 ritus stans pro se interrogatus respondit. Ego sum
 anima tua misericorditer danna: eo quod vixi in his
 quod iniuste mercedem et vias acquisita fue-
 rit: nec restituere curavi. arguente me de eis
 spiritui. ideo precor tue me non iuuat. et sic disparu-
 it. Rogemus ergo dubitum etc.

Sabbato post dominica de passione Ser. clxxxij.
 de restitutions legitima actione: tenent et inductioe.

Cogitauerunt pri-
 apes sacerdotum et Lazari interfice-
 rent: quia multi propter illum abibant
 et iudeis et credebant in iesum. Job.
 xij. et in euangelio hodierno. Sicut Aug. di.
 ar. Et quo miraculum domini in Lazari resuscita-
 tione tanta euidencia erat diffamatum ut non possit
 occultari vel negari: cogitauerunt ut interficerent
 et Lazari. Quod ceca sententia quasi dominus qui suscitare po-
 tuit mortuum non possit suscitare occisum. Ecce ergo
 dominus verum fecit et Lazari mortuum et sepem susci-
 tauit occisum. Nec ille. Interfice per Lazari signi-
 ficant hi qui a morte peccati surrexerunt ad penam:
 ut dicit Hieronymus. Sed heu multi et malicia. cru-
 cifigentes iesum in seipis per peccatum: ut dicit Augustinus
 ad Heb. vi. volunt sepe lazari qui cum hinc interfice-
 re in seipis quasi propositum restituendi et satisfaciendi
 obmirando perimunt animam suscitaram a peccatis
 in penitione et confessione: quod multi contentes cum pro
 posito restituendi postea non implent restitutionem
 ne factam. et sic Lazari vult interficere. et penam
 mortificare ne credat fide formata charitate in

iesum. De hoc gloquit mysterium euangelij. Proin-
 de de restitutions debita post predicta restat ad bu-
 tria mysteria declaranda hoc sermone.
 Primum de restitutions legitima executione.
 Secundum de restitutions iudiciali monitione.
 Tertium de restitutions iudiciali monitione.
 R. Circa primum de iusta et legitima executione
 quoniam aliquid edificatoria pro populo: Primum est verum
 id quod non potest rehabere res sua pro via recta iusticie
 poterit sibi ipsi restitutiones facere vel pro occultis fur-
 tum soluere. Ad hoc videtur Henricus de Gand. i. q. lli.
 et alij. quod secundum regulam communem debet quilibet recupera-
 re debitum suum pro via recta iuris et iusticie publicae
 Na Aug. iij. q. v. c. No sane di. No sane quod
 ab iuro sumit. iuriose aufert. nec quod ab iuro
 accipit: pro iurata iuste accipit. Dec ille. Si autem
 non potest pro iusticia publica rehabere: tunc consideranda
 sunt tria propria secundum docto. Primum. si suum de-
 bitum pro bono modo sine omni periculo recipere oculo
 et sic se sibi satisfacere i duobus casibus. Primo
 quando res ipsa debitorum efficit dispersa: et sic bono
 modo pro suo debitu recipere sine scitu illius domini. si enim
 aduertit quod dominus non vult vniuersi sibi restituere: alius
 si restitueret non debet accipere: cum iam sibi plene ipse
 met satisfacit. Secundus casus quando res aliquid debitoris
 ad ipsum pro alia via licite deuenit potest retinere sibi
 b. p. i. Secundum debet considerare quod si quis non potest de-
 bitum suum sine periculo sibi restituere nullum
 latere debet sic satisfacere vel recipere. R. Si autem
 autem quatuor pericula que potest occurrere in hinc. Pri-
 mum est scandalum sui vel primi innocens. quod pro fur-
 to imponi sibi vel primo cui erat res commenda-
 ta. Secundum periculum est fama. quod si fur pro credi de-
 facti. Tertium est periculum lesionis in corpore vel mortis
 in corquendo tale et suspitioe. Vel quod si pro restes pro
 bare: iuste puniret. Quartum est periculum aie p. iura
 do. quod possit sibi imponi ut iuret se non abstulisse
 nec scire quod abstulisset. et sic de facti p. iura iuris
 rerer i aie periculum. In talibus tenet homo suum debitum
 non accipere etiam si possit: ne talibus periculis se expos-
 nat. Immo si etiam suum debitum occulte accepisset
 et imineret tale periculum aliquid predictorum tenet resti-
 tuere secundum iusticia naturale. quoniam de eaz est retinere
 sic in periculum sui et primi vel fame. pro: vite quod et
 aie. vñ tenet hoc cauere. Tertium debet considerare quod
 si daz est hoc quod debeat suum debitum rehabere pro predictis
 modis sibi satisfacere. Si autem est dubium non debet face-
 re. quod in dubio se periculo exponeret quod est peccatum.
 R. Secundum quod quod non licet vnicuique suum debi-
 tum extorquere quod cum quis pro accipere. R. dicit quod id: quod
 statum est. quod nemo sibi debet iusticia facere i cau-
 sa propria. L. Ne quis i causa propria. l. j. nisi secundum ius
 innocenti. quoniam quis non habet copiam sui superioris: tunc
 enim pro propria autoritate sibi ius dicere: ut patet di.
 j. §. Jus gentium i. glofa. Docet iustum est plibros
 nimb. Pro ne raptor vel fur quilibet dicat. ego ra-
 pui id quod mihi debebat: sed iudicet ab alijs quod
 iustum est. Secundum ne quis plus debito suum extorcat

Optim. s. i. v.

Re

V. s. h.

Re s. i. v.

Re

